

Sygn. akt XXV C 1081/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Tomasz Gal

Protokolant: Patryk Kaniecki

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 lipca 2020 roku w Warszawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w Ł.

przeciwko A. L. i R. L.

o zapłatę

orzeka:

- 1) uchyla nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 12 listopada 2015r. przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XXV Nc 715/15 w zakresie nakazującym zapłatę odsetek ustawowych liczonych od kwoty 730,04 zł (siedemset trzydzieści złotych, 04/100) od dnia 16 września 2015 roku do dnia 13 października 2015 roku i oddala powództwo w tym zakresie,
- 2) utrzymuje w mocy w pozostałym zakresie nakaz zapłaty opisany w punkcie 1 niniejszego wyroku, z tym zastrzeżeniem, iż odsetki ustawowe należne za okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oznacza jako odsetki ustawowe za opóźnienie,
- 3) oddala wniosek powódki o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt XXV C 1081/19

UZASADNIENIE

Powódka (...) S.A. w Ł. (poprzednio (...) S.A. w W. – k. 210 i nast.) w pozwie z dnia 8 października 2015 roku (wniesionym w dniu 14 października 2015 roku, data prezentaty sądowej - k. 14) skierowanym w postępowaniu nakazowym przeciwko pozwanym A. L. i R. L. wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwoty 224.477,87 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16 września 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym wyodrębnionych kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka podniosła, iż jest remitentem weksła własnego wystawionego przez pozwaną A. L., który został poręczony przez pozwanego R. L.. Powódka wezwała pozwanych do zapłaty weksła, jednakże pozwani nie wykupili weksła (pozew wraz z uzasadnieniem k. 14).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 12 listopada 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie orzekł zgodnie z żądaniem powódki (nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym k. 27).

Pozwani **A. L. i R. L.** w terminie złożyli zarzuty od wydanego nakazu zapłaty, w których zaskarżyli nakaz zapłaty w całości i wnieśli o jego uchylenie, oddalenie powództwa, ponadto o zwolnienie od kosztów sądowych i o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W uzasadnieniu stanowiska pozwani podnieśli, iż przedmiotowy weksel jest nieważny, gdyż minął rok od jego wystawienia, że umowa leasingu nie została skutecznie wypowiedziana, że powód bezpodstawnie naliczył kary umowne, że powód nie jest uprawniony do dochodzenia spornej kwoty (k. 32 – 33).

Postanowieniem z dnia 4 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił w całości wnioski pozwanych o zwolnienie od kosztów sądowych i oddalił wnioski pozwanych o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (postanowienie k. 58).

Powódka ustosunkowała się do zarzutów pozwanych w replice z dnia 2 lutego 2016 roku, wnosząc o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy w całości oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki kosztów procesu, w tym wyodrębnionych kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 7 lipca 2009 r. zawarła z pozwaną umowę leasingu nr (...), której przedmiotem był samochód marki I (...). Celem zabezpieczenia wiarygodności powódki wynikających z tej umowy powódka otrzymała od pozwanej weksel własny in blanco, wraz z deklaracją wekslową i poręczeniem wekslowym udzielonym przez pozwanego. Powódka podniosła, iż pozwana uchybiała terminom płatności należności, co z kolei skutkowało naliczeniem odsetek umownych. Mimo wyznaczenia dodatkowego terminu do zapłaty należności, pozwana ich nie uregulowała, co doprowadziło do przedterminowego rozwiązania umowy. Pomimo wypowiedzenia umowy i wyznaczenia pozwanej terminu do zwrotu przedmiotu leasingu, pozwana tego nie uczyniła, przetrzymując przedmiot leasingu bez tytułu prawnego. Powódka po dokonaniu rozliczeń umowy leasingu wezwała pozwanych do zapłaty weksla, jednakże pozwani go nie wykupili. Powódka podniosła, że na kwotę dochodzoną niniejszym pozwem składają się należności z następujących tytułów: kwota 12.898,74 zł z tytułu zaległych opłat leasingowych, opłat za ubezpieczenie, opłat administracyjnych i odsetek ustawowych od zaległych należności, kwota 36.730,60 zł z tytułu odszkodowania umownego, kwota 174.843,53 zł z tytułu kary umownej (replika powódki wraz z uzasadnieniem k. 94 i nast.).

Postanowieniem z dnia 15 marca 2016 r. Sąd na wniosek strony pozwanej zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 par. 1 pkt 1 kpc do czasu zakończenia postępowania w sprawie o sygn. akt XVI GC 2306/17 (poprzednio XVI GC 2776/14) toczącej się przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie (k. 167).

Postanowieniem z dnia 29 marca 2019 r. Sąd podjął zawieszony postępowanie (k. 259).

Na podstawie przedstawionego materiału dowodowego, a w szczególności na podstawie: umowy leasingu nr (...) (k. 107 - 108), ogólnych warunków umowy leasingu (k. 109 - 112), oświadczenia korzystających, reprezentantów korzystających i poręczycieli wekslowych dotyczącego danych osobowych – do umowy leasingu (k. 113), weksla (kopia k. 15; oryginał w sejfie), deklaracji wekslowej (k. 114), wezwań do zapłaty (k. 23, 115), faktur VAT (k. 138 - 145), not odsetkowych (k. 123 - 137), oświadczenia o wypowiedzeniu umowy leasingu (k. 118), rozliczenia umowy leasingu (k. 24), zestawienia kwoty zdyskontowanej (k. 146) **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

W dniu 7 lipca 2009 roku (...) S. A. w W. jako leasingodawca (finansujący) zawarł z A. L. jako leasingobiorcą (korzystającym) umowę leasingu nr (...) (UL), której przedmiotem było oddanie A. L. do używania i pobierania pożytków (...) (umowa k. 107 i nast.).

W związku z zawarciem przedmiotowej umowy leasingu i na wypadek niewywiązania się z warunków tej umowy, A. L. jako wystawca złożyła powodowej spółce weksel własny in blanco zawierający jej własnoręczny podpis oraz na odwrocie weksla podpis poręczyciela R. L. z adnotacją „poręczam” (kopia weksla k. 15; oryginał weksla w sejfie). Dodatkowo strony umowy podpisały deklarację wekslową, w której A. L. jako wystawca weksla (korzystający) i R. L. jako jego poręczyciel, złożyli do dyspozycji powodowej spółki tenże weksel in blanco. Zgodnie z treścią deklaracji

wekslowej, powódka była uprawniona do wypełnienia weksla do kwoty stanowiącej równowartość wszystkich wymagalnych, lecz nie zapłaconych należności jej przysługujących, a wynikających z umowy leasingu, a także zobowiązań powstałych w wyniku wygaśnięcia umowy leasingu, odstąpienia od umowy leasingu przez powódkę lub jej wypowiedzenia (w szczególności należności z tytułu opłat leasingowych, odszkodowań, kar umownych lub zwrotu kosztów), łącznie z należnymi odsetkami, na wypadek, gdyby pozwana nie uregulowała którejkolwiek z tych należności w dacie jej wymagalności, zarówno w okresie mocy wiążącej umowy leasingu, jak i po jej rozwiązaniu lub wygaśnięciu (deklaracja wekslowa k. 114).

Na podstawie zawartej umowy leasingu pozwana zobowiązała się do uiszczania na rzecz powódki miesięcznych opłat leasingowych. W związku z brakiem płatności rat leasingowych powódka wystosowała do pozwanej wezwanie z dnia 20 maja 2013 roku do zapłaty kwoty 5.669,05 zł w nieprzekraczalnym terminie do 28 maja 2013 roku pod rygorem przedterminowego rozwiązania umowy (wezwanie do zapłaty k. 115).

Zgodnie z art. 7 § 3 ust. 2a oraz ust. 4 ogólnych warunków umowy leasingu, stanowiących integralną część umowy leasingu, finansujący jest uprawniony do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym jeśli korzystający pozostaje w zwłoce w zapłacie okresowej raty leasingowej lub innych należności i pomimo wyznaczenia przez finansującego dodatkowego terminu siedmiu dni do zapłaty tych należności wraz z odsetkami nie uiszczy ich. W przypadku wypowiedzenia umowy leasingobiorca zobowiązany jest w terminie wyznaczonym przez finansującego zwrócić przedmiot leasingu, a w przypadku uchybienia temu obowiązkowi zobowiązany jest do uiszczenia na rzecz leasingodawcy kary umownej w wysokości 1/15 ostatniej zafakturowanej okresowej opłaty leasingowej brutto za każdy dzień opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu (ogólne warunki umowy leasingu k. 111).

W dniu 15 czerwca 2013 roku (dzień doręczenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy leasingu; potwierdzenie odbioru k. 118 - 120) powódka przedterminowo rozwiązała umowę leasingu wobec bezskutecznego upływu terminu do uiszczenia zaległych opłat wynikających z powołanej umowy leasingu. Jednocześnie, powódka wezwała do zwrotu przedmiotu leasingu w terminie do 20 marca 2012 roku (oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu z dnia 17 czerwca 2013 roku k. 118).

Pozwana nie zwróciła powódce przedmiotu umowy leasingu (bezsporne).

W piśmie z dnia 26 sierpnia 2015 roku powódka wezwała pozwanych do zapłaty do dnia 14 września 2015 roku kwoty 224.477,87 zł w związku z wypowiedzeniem umowy leasingu (wezwanie do zapłaty k. 23). Na powyższą kwotę składają się następujące wierzytelności powódki wobec pozwanych:

1) należności z tytułu okresowych opłat leasingowych, opłat ubezpieczeniowych, opłat administracyjnych, skapitalizowanych odsetek w łącznej kwocie 12.898,74 zł (rozliczenie umowy leasingu k. 24), na którą to kwotę składają się następujące składniki:

- a) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 123),
- b) 50,93 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 124),
- c) 26,91 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 125),
- d) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 126),
- e) 20,11 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 127),
- f) 54,57 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 128),
- g) 33,86 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 129),
- h) 41,55 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 130),

- i) 54,57 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 131),
- j) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 132),
- k) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 133),
- l) 54,57 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 134),
- m) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 135),
- n) 54,57 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 136),
- o) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 137),
- p) 61,50 zł tytułem opłaty za wezwanie (k. 138)
- q) 696,33 zł tytułem okresowej opłaty leasingowej za marzec 2013 r. (k. 139),
- r) 1.132,81 zł tytułem okresowej opłaty leasingowej za kwiecień 2013 r. (k. 140),
- s) 3.278,41 zł tytułem okresowej opłaty leasingowej za maj 2013 r. (k. 141),
- t) 61,50 zł tytułem opłaty za wezwanie (k. 142),
- u) 6.938,15 zł tytułem ubezpieczenia (k. 143);

2) należności z tytułu odszkodowania umownego, stanowiące sumę kwoty zdyskontowanej w wysokości 35.430,60 zł, którą powódka powiększyła o koszt obsługi prawnej przez zewnętrzną firmę windykacyjną w wysokości 1.300 zł netto, co łącznie dało kwotę 36.730,60 zł (rozliczenie k. 24, zestawienie kwoty zdyskontowanej k. 146, faktury VAT za obsługę prawną k. 145);

3) należności z tytułu kary umownej z tytułu opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu, naliczonej zgodnie z art. 7 § 3 ust. 4 ogólnych warunków umowy leasingu w kwocie 174.848,53 zł (rozliczenie k. 24).

Wobec braku zapłaty zadłużenia z tytułu przedmiotowej umowy leasingu powódka wypełniła weksel w dniu 15 września 2015 roku na sumę wekslową 224.477,87 zł i wyznaczyła termin płatności na dzień 15 września 2015 roku (wezwanie do zapłaty k. 23, weksel k. 5).

W sprawie o sygn. akt XVI GC 2306/17 (poprzednio XVI GC 2776/14) przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie A. L. wystąpiła przeciwko (...) S.A. w W. z powództwem o ustalenie, że umowa leasingu nr (...) zawarta z (...) S.A. nadal obowiązuje, że nie została skutecznie wypowiedziana (k. 4 – 5 akt XVI GC 2306/17 - pozew). Wyrokiem z dnia 31 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy oddalił to powództwo, uznając że powódka nie posiada interesu prawnego w wystąpieniu z w/w roszczeniem o ustalenie (k. 585, k. 597 – 606 akt XVI GC 2306/17 – wyrok i jego uzasadnienie). Wyrokiem z dnia 14 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację A. L. od wyroku Sądu Rejonowego (k. 715 akt XVI GC 2306/17 – wyrok).

Sąd dokonał następującej oceny dowodów:

Sąd uznał za pełnowartościowy materiał dowodowy przedstawione w niniejszej sprawie dowody w postaci dokumentów wymienionych na wstępie niniejszego uzasadnienia. Sąd nie znalazł podstaw do podważania ich autentyczności i wiarygodności.

Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanych o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność prawidłowości rozliczenia przez stronę powodową wpłat dokonanych przez pozwanych na poczet umowy leasingu oraz czy uzasadnione było wypowiedzenie umowy (k. 33, 159, k. 387). Zgodnie z art. 278 § 1 k.p.c. sąd może wezwać

jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, ustalenie prawidłowości rozliczenia przez powódkę wpłat dokonanych przez pozwanych nie wymagało wiadomości specjalnych, a jedynie przeprowadzenia prostej analizy matematycznej w oparciu o przedłożone przez strony do akt sprawy dokumenty. Wymaga zaznaczenia, iż to Sąd ustala stan faktyczny w sprawie, a nie biegły. Sąd może jedynie skorzystać ze specjalistycznej wiedzy biegłego z danej dziedziny w sytuacji gdy taka specjalistyczna wiedza jest niezbędna do dokonania ustaleń. W niniejszej sprawie taka potrzeba nie zachodziła. Tylko dodatkowo należy podnieść, iż pozwani nie przedstawili w sprawie żadnych dowodów z dokumentów, z treści której wynikałoby, iż spełnili świadczenie pieniężne wobec powódki (np. pokwitowania zapłaty, wyciągi z rachunków bankowych). Podobnie, udzielenie odpowiedzi na pytanie czy powód dokonał uzasadnionego prawnie wypowiedzenia umowy leasingu należy do Sądu, a nie do biegłego, ponieważ to Sąd jest jedynie uprawniony do oceny kwestii prawnych w sprawie.

Sąd na podstawie art. 493 par. 1 kpc pominął wnioski strony pozwanej zawarte w piśmie z dnia 17.11.2019 r. jako wnioski spóźnione (k. 387), albowiem zostały one zgłoszone po upływie terminu ustawowego.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie należy przede wszystkim podkreślić, iż powódka wystąpiła przeciwko pozwany jako wystawcy weksla (pозwana) i jako poręczycielowi wekslowemu (pозwany) z roszczeniem wekslowym wynikającym ze stosunku prawnego w postaci zawartej umowy leasingu. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż przedstawiony weksel miał charakter weksla in blanco, a strony ustaliły warunki ewentualnego wypełnienia weksla w treści deklaracji wekslowej.

W tym stanie rzeczy należało uznać, iż zarzuty pozwanych skierowane przeciwko wydanemu nakazowi zapłaty dotyczyć mogą niewłaściwego wypełnienia przez powódkę weksla in blanco będącego w jej posiadaniu. Przy czym należy jednocześnie podkreślić, iż zgodnie z powszechnie uznanymi poglądami przedstawicieli doktryny, a także zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, to na pozwanych ciążył obowiązek wykazania, iż powódka wypełniła posiadany weksel niezgodnie z deklaracją wekslową (tak też Czarnecki, Bagińska – Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. C.H. Beck, Warszawa 1998, str. 79, nb 105; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 1928 r., I C 2161/27, PPH 1929/456; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 1962 r., OSNCP 1964, poz. 27; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2010 r., IV CSK 109/10, LEX nr 898262).

Wskazać należy, iż pozwani byli uprawnieni do podniesienia wobec powódki zarzutów ze stosunku podstawowego odnoszących się do wysokości istniejącej wierzytelności. Wynika to z zasady ograniczenia abstrakcyjnego charakteru prawnego zobowiązania wekslowego w stosunkach pomiędzy wystawcą (jego poręczycielami) a remitentem. Ten stosunek podstawowy, czyli umowa leasingu, ma zasadnicze znaczenie dla kwestii odpowiedzialności pozwanych. Wprawdzie zobowiązanie wekslowe prowadzi do powstania zobowiązania o charakterze abstrakcyjnym, ale nie wyklucza to możliwości odniesienia się przez wystawcę weksla (jego poręczyciela) do stosunku podstawowego, który stał się w ogóle podstawą do wystawiania tego weksla.

W tym miejscu należy podnieść, iż atrakcyjność abstrakcyjnego charakteru zobowiązania polega na możliwości oderwania obowiązku zapłaty od stosunku podstawowego, który jest przedmiotem zabezpieczenia. W ten sposób zabezpieczenie zyskuje znacznie na pewności. Zobowiązanie o abstrakcyjnym charakterze zostaje zatem oderwane od przyczyn, dla których doszło do powstania tego zobowiązania. Jest to węzeł prawny, który powstaje z samej woli zobowiązanego, niemniej jednak nie oznacza to braku jego przyczyny. Zobowiązanie abstrakcyjne nie może zatem być utożsamiane z zobowiązaniem bez przyczyny, bowiem przyczynę prawną posiada, a jedynie zostaje od niej odłączone. Każde zobowiązanie, w tym abstrakcyjne posiada swoją przyczynę. W przedmiotowej sprawie tą przyczyną, czyli stosunkiem podstawowym dla zobowiązania wekslowego, jest umowa leasingu. Brak jest podstaw do przyjęcia, iż pozwani zaciągnęli w stosunku do powódki zobowiązanie wekslowe bez istnienia jakiegokolwiek podstawy

prawnej i faktycznej. Wskazana powyżej podstawa została wskazana jako jedyna i pozwala na pełne oraz racjonalne wytłumaczenie ekonomicznego sensu całej transakcji.

W konsekwencji zarzuty ze stosunku podstawowego mogły zostać podniesione przez pozwanych, ponieważ ograniczenia w podnoszeniu zarzutów przewidziane w art. 17 ustawy prawo wekslowe nie znajdują zastosowania w stosunku pomiędzy wystawcą weksla (jego poręczycielem) a remitentem. Owa możliwość podnoszenia zarzutów odnoszących się do stosunku podstawowego wynika z faktu, iż abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego mający swoje źródło w treści art. 10 i 17 ustawy prawo wekslowe ulega istotnemu osłabieniu w relacji wystawca weksla (jego poręczyciel) – remitent i w związku z tym wystawca i podmiot odpowiadający tak jak wystawca (jego poręczyciel wekslowy) może zawsze wystąpić przeciwko remitentowi z zarzutami dotyczącymi stosunku prawnego, który stał się podstawą do wystawienia weksla. Ograniczenia w podnoszeniu zarzutów przez dłużników wekslowych zawarte w art. 10 i 17 prawa wekslowego służą bowiem bezpieczeństwu obrotu wekslowego i dlatego też znajdują zastosowanie tylko wtedy, gdy zapłaty od dłużnika wekslowego domaga się osoba trzecia, która nabyła weksel na podstawie czynności unormowanej w prawie wekslowym. Tym samym w bezpośrednich stosunkach stron czynności wekslowej, ograniczenia te nie mogą znaleźć zastosowania. Tym samym po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty pozwani byli uprawnieni do przeniesienia sporu na płaszczyznę stosunku cywilnoprawnego. Zaprezentowane powyżej stanowisko znajduje uzasadnienie w treści orzeczeń Sadu Najwyższego i ich uzasadnień (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/00, OSNCP 2001/6/89 i z dnia 27 kwietnia 2001 r., III CKN 341/00, OSNCP 2002/4/50).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd doszedł do wniosku, iż pomimo spoczywającego na pozwanych ciężaru dowodu, pozwani podnosząc zarzut wypełnienia weksla przez powódkę niezgodnie z treścią deklaracji wekslowej co do zasady nie wykazali, iż powódka nie była uprawniona do wypełnienia przedmiotowego weksla z tytułu wskazanego przez powódkę.

Pozwani nie wykazali także, aby dokonane przez stronę powodową wypowiedzenie umowy leasingu było nieważne lub bezskuteczne prawnie. W tym zakresie pozwani podnieśli zarzut, iż powód dokonał nieprawidłowego rozliczenia umowy leasingu, czego następstwem było uznanie przez powoda, że pozwani posiadają zadłużenie uzasadniające wypowiedzenie umowy, podczas gdy zdaniem pozwanych posiadali oni w rozliczeniach z powodem nadpłatę.

Pozwani nie udowodnili tego twierdzenia, nie przedstawili żadnego dowodu pozwalającego na uznanie, że rozliczenia pomiędzy stronami przedstawiały się w sposób opisany przez pozwanych. Pozwani nie przedstawili w sprawie żadnych dowodów z dokumentów, z treści której wynikałoby, iż spełnili świadczenie pieniężne wobec powódki (np. pokwitowania zapłaty, wyciągi z rachunków bankowych). W tym miejscu należy podnieść, iż niezależnie od spoczywającego w tym zakresie na pozwanych ciężaru dowodu zgodnie z w/w zasadami obowiązującymi w postępowaniu nakazowym opartym na wekslu, taki ciężar wykazania spełnienia świadczenia pieniężnego przez pozwanych wobec powoda spoczywał na ogólnych zasadach na pozwanych, albowiem w przypadku zobowiązania polegającego na czynieniu powód jako wierzyciel nie był z natury rzeczy w stanie wykazać okoliczności w postaci braku spełnienia świadczenia pieniężnego jako okoliczności negatywnej.

Dokonując szczegółowych rozważań w sprawie należy podnieść, co następuje:

Podkreślić należy, że w niniejszej sprawie przedmiotem sporu była zapłata wierzytelności z umowy leasingu, która to umowa została zabezpieczona wekslem własnym in blanco, wystawionym przez pozwaną, wraz z deklaracją wekslową i poręczeniem wekslowym pozwanego.

Powódka wskazała, iż na dochodzone w niniejszym postępowaniu roszczenie w wysokości 224.477,87 zł składają się następujące kwoty:

1) należności z tytułu okresowych opłat leasingowych, opłat ubezpieczeniowych, opłat administracyjnych, skapitalizowanych odsetek w łącznej kwocie 12.898,74 zł,

2) należności z tytułu odszkodowania umownego, stanowiące sumę kwoty zdyskontowanej w wysokości 35.430,60 zł, którą powódka powiększyła o koszt obsługi prawnej przez zewnętrzną firmę windykacyjną w wysokości 1.300 zł netto, co łącznie dało kwotę 36.730,60 zł,

3) należności z tytułu kary umownej z tytułu opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu, naliczonej zgodnie z art. 7 § 3 ust. 4 ogólnych warunków umowy leasingu w kwocie 174.848,53 złotych.

W odniesieniu do roszczenia z tytułu kary umownej Sąd uznał, iż powódka jest uprawniona do domagania się od pozwanych należności z tego tytułu.

Zgodnie z art. 7 § 3 ust. 4 ogólnych warunków umowy leasingu, stanowiących integralną część umowy leasingu, w przypadku wypowiedzenia umowy leasingu, leasingobiorca zobowiązany jest w terminie wyznaczonym przez finansującego zwrócić przedmiot leasingu, a w przypadku uchybienia temu obowiązkowi zobowiązany jest do uiszczenia na rzecz leasingodawcy kary umownej w wysokości 1/15 ostatniej zafakturowanej okresowej opłaty leasingowej brutto za każdy dzień opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu (ogólne warunki umowy leasingu k. 111).

Sąd nie podzielił argumentacji strony pozwanej zmierzającej do wykazania, iż w ogóle nie istnieje uprawnienie powódki do naliczenia kary umownej na podstawie art. 7 § 3 ust. 4 ogólnych warunków umowy leasingu.

W ocenie Sądu, pozwani nie wykazali, aby leasingobiorca w prawidłowy, terminowy sposób wykonał wobec leasingodawcy zobowiązanie wynikające z umowy leasingu.

Odmowa zwrotu przedmiotu leasingu była bezpodstawna. Powódka była zatem w pełni uprawniona, aby zgodnie z art. 7 § 3 ust. 4 ogólnych warunków umowy leasingu obciążyć pozwanych karą umowną.

Wysokość kary umownej uzależniona była od dwóch czynników, tj. ostatniej zafakturowanej raty leasingowej oraz ilości dni opóźnienia w zwrocie. Ostatnią zafakturowaną ratą była rata za maj 2013 roku, obejmująca kwotę 3.278,41 zł (faktura – k. 141), ilość dni opóźnienia w zwrocie wynosiła zaś 1024 (od daty 17 marca 2013 roku, tj. wyznaczonego terminu zwrotu przedmiotu leasingu, do daty 26 sierpnia 2015 roku, tj. rozliczenia Umowy Leasingu). Wysokość kary umownej, równa wysokości 1/15 ostatniej zafakturowanej okresowej opłaty leasingowej brutto za każdy dzień opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu, wyniosła zatem 174.848,53 złotych.

W odniesieniu do roszczenia z tytułu odszkodowania umownego Sąd uznał, iż powódka jest uprawniona do domagania się od pozwanych należności także i z tego tytułu.

Problem dotyczy należności stanowiącej sumę kwoty zdyskontowanej w wysokości 35.430,60 zł, którą powódka powiększyła o koszt obsługi prawnej przez zewnętrzną firmę windykacyjną w wysokości 1.300 zł netto, co łącznie dało kwotę 36.730,60 zł (rozliczenie k. 24, zestawienie kwoty zdyskontowanej k. 146, faktury VAT za obsługę prawną k. 145).

Podstawę prawną tego roszczenia stanowi przepis umowy zawarty w art. 7 § 3 ust. 6 ogólnych warunków umowy leasingu, który określa, iż w przypadku, gdy po wypowiedzeniu umowy leasingu uzyskana przez finansującego cena sprzedaży netto przedmiotu leasingu albo wartość rynkowa netto przedmiotu leasingu ustalona przy przekazaniu przedmiotu leasingu innemu korzystającemu lub wartość rynkowa netto przyjęta w przypadku przejęcia na potrzeby własne, po potrąceniu kwoty netto kosztów poniesionych przez finansującego w związku z odebraniem przedmiotu leasingu, jego wyceną, naprawą, usunięciem oznaczeń korzystającego, przechowaniem, konserwacją lub sprzedażą jest niższa od kwoty zdyskontowanej, wówczas korzystający jest zobowiązany zapłacić finansującemu różnicę, niezależnie od wszelkich innych wymagalnych wierzytelności głównych i ubocznych finansującego wobec korzystającego. Podstawą prawną tego roszczenia powódki jest przepis art. 7 § 3 ust. 7 ogólnych warunków umowy leasingu, który określa, iż w przypadku, gdy przedmiot leasingu – w ciągu 60 dni od wypowiedzenia umowy leasingu – nie został odzyskany przez finansującego lub nie został sprzedany albo przekazany do używania innemu korzystającemu, jak również nie został przejęty na potrzeby własne, to niezależnie od przyczyn takiego stanu rzeczy,

finansujący jest uprawniony do żądania od korzystającego kwoty zdyskontowanej powiększonych o koszty poniesione przez finansującego w związku z odebraniem przedmiotu leasingu, jego wyceną, naprawą, usunięciem oznaczeń korzystającego, przechowaniem i konserwacją.

W tym miejscu należy podnieść, iż kwota żądana przez powódkę z tego tytułu składa się z dwóch części. Pierwsza część to kwota 35.430,60 zł, odpowiadająca sumie kwoty zdyskontowanej, czyli należności finansującego, stanowiącej sumę zdyskontowanych okresowych opłat leasingowych netto, których termin płatności nie nastąpił do dnia wypowiedzenia umowy leasingu (k. 146). Drugą zaś częścią jest kwota 1.300 zł netto, czyli koszt obsługi prawnej przez zewnętrzną firmę windykacyjną (k. 145). W świetle przedstawionych powyżej zasad kontraktowych to roszczenie powódki należało uznać za uzasadnione w całości.

Odnośnie roszczenia powódki o zapłatę z tytułu zaległych okresowych opłat leasingowych, administracyjnych, ubezpieczeniowych i skapitalizowanych odsetek ustawowych Sąd uznał, iż także i to roszczenie to zasługuje na uwzględnienie w całości.

Z tego tytułu powódka domagała się zasądzenia łącznie kwoty 12.898,74 zł (k. 24), na którą składają się:

- a) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 123),
- b) 50,93 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 124),
- c) 26,91 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 125),
- d) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 126),
- e) 20,11 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 127),
- f) 54,57 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 128),
- g) 33,86 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 129),
- h) 41,55 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 130),
- i) 54,57 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 131),
- j) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 132),
- k) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 133),
- l) 54,57 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 134),
- m) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 135),
- n) 54,57 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 136),
- o) 56,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek (k. 137),
- p) 61,50 zł tytułem opłaty za wezwanie (k. 138)
- q) 696,33 zł tytułem okresowej opłaty leasingowej za marzec 2013 r. (k. 139),
- r) 1.132,81 zł tytułem okresowej opłaty leasingowej za kwiecień 2013 r. (k. 140),
- s) 3.278,41 zł tytułem okresowej opłaty leasingowej za maj 2013 r. (k. 141),
- t) 61,50 zł tytułem opłaty za wezwanie (k. 142),

u) 6.938,15 zł tytułem ubezpieczenia (k. 143).

Dokonując oceny tego roszczenia należy zaznaczyć, iż leasingobiorca nie uiścił w terminie opłat leasingowych. Z uwagi na fakt, iż pozwani nie spełniali świadczenia w wyznaczonych terminach, powódka uprawniona była do naliczenia odsetek ustawowych, uwzględnienia ich wysokości w sumie wekslowej, a także do żądania ich zasądzenia nakazem zapłaty.

Odnosząc się do zarzutu pozwanych, iż przedmiotowy weksel jest nieważny, gdyż minął rok od jego wystawienia, należy podnieść, iż jest to zarzut chybiony. Przede wszystkim trzeba wskazać, iż przepisy ustawy prawo wekslowe w ogóle nie zawierają regulacji, z treści której wynikałaby sankcja nieważności zobowiązania wekslowego w przypadku upływu rocznego terminu lub jakiegokolwiek innego terminu od daty wystawienia weksla. Tylko dla ogólnego porządku należy zaznaczyć, iż zarzut pozwanych zawiera także błąd faktyczny, albowiem przedmiotowy weksel został wystawiony w dniu 7 lipca 2009 r., co oznacza, iż minęło już ponad 6 lat od jego wystawienia.

Gdyby powyższy zarzut pozwanych odnoszący się do upływu czasu odczytać jako zarzut przedawnienia roszczenia, to zdaniem Sądu, także należałoby go uznać za niezasługujący na uwzględnienie.

Należy podkreślić, iż samo roszczenie wekslowe stosownie do treści art. 70 w związku z art. 103 prawa wekslowego nie uległo przedawnieniu, albowiem zgodnie z tymi przepisami ulega ono przedawnieniu wobec wystawcy weksla po upływie 3 lat od dnia płatności weksla. W takim samym czasie przedawnia się też roszczenie wobec poręczyciela wekslowego za wystawcę weksla własnego (art. 32 w zw. z art. 103 prawa wekslowego). Tymczasem przedmiotowy weksel jest płatny w dniu 15 września 2015 roku (k. 15 – kopia, oryginał w sejfie). Skoro powódka wystąpiła z niniejszym roszczeniem w dniu 14 października 2015 roku (k. 14), to poprzez dochodzenie roszczenia przed sądem dokonała przerwania biegu terminu przedawnienia.

W tym miejscu należy zaznaczyć, odwołując się do uprzednich rozważań na temat charakteru prawnego zarzutów, które pozwani mogą postawić powódce, iż pozwani są uprawnieni do podniesienia zarzutu przedawnienia roszczenia także ze stosunku podstawowego.

Zdaniem Sądu, aby wierzyciel mógł uchronić się przed skutecznym zarzutem przedawnienia, powinien uzupełnić weksel in blanco przed upływem terminu przedawnienia roszczenia wynikającego ze stosunku podstawowego. W tym miejscu należy podkreślić, iż okoliczność w postaci braku przedawnienia samego roszczenia wekslowego nie zwalnia Sądu w procesie toczącym się pomiędzy posiadaczem weksla a dłużnikiem wekslowym od wzięcia pod uwagę czy w chwili uzupełnienia weksla istniało jeszcze nieprzedawnione roszczenie (tak też Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 14.10.1971 r., II CR 277/71 (OSP i KA 7 – 8/72)). Należy przyjąć, iż w przypadku weksli in blanco wystawianych dla zabezpieczenia określonego roszczenia wierzyciel jest upoważniony przez wystawcę weksla do uzupełnienia weksla jedynie przed upływem terminu przedawnienia ze stosunku podstawowego podlegającego zabezpieczeniu. Przedstawiony pogląd znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 19.11.2004 r., V CK 228/04, OSP 2005/11/130 oraz z dnia 14.07.2006 r., II CSK 75/06, nie publ.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy podnieść, iż powódka uzupełniła weksel in blanco o kwotę dochodzonej wierzytelności w dniu 15 września 2015 roku. Wynika to z treści weksla (k. 15), a także z treści pisma powódki z dnia 26 sierpnia 2015 r., w którym powódka informuje pozwanych, iż w przypadku braku zapłaty należności dokona uzupełnienia weksla w dniu 15 września 2015 r. i na tej podstawie skieruje sprawę do postępowania sądowego (k. 23).

Mając na uwadze powyższe Sąd doszedł do wniosku, iż z przedstawionych przez strony dokumentów wynika, iż żadne z roszczeń powódki nie uległo przedawnieniu, albowiem żadna z dochodzonych wierzytelności nie stała się wymagalna przed dniem 15 września 2012 roku. Zgodnie z art. 118 kc roszczenia powódki z tytułu należności głównej, jak i z tytułu należności ubocznych przedawniają się z upływem 3 lat.

Sąd nie uwzględnił żądania powódki w zakresie, w jakim domagała się zapłaty odsetek ustawowych od kwoty skapitalizowanych odsetek (od zasądzonej kwoty 730,04 zł) zł za okres od dnia 16 września 2015 roku do dnia 13 października 2015 roku. Powyższe stanowisko Sądu wynika z faktu, iż kwota 730,04 zł stanowi sumę skapitalizowanych odsetek ustawowych od zaległych należności głównych z umowy leasingu (poz. 2 – 16 rozliczenia umowy leasingu z k. 24). Wynika to także wprost z treści przedstawionych przez powódkę not odsetkowych (k. 123 - 137). Tymczasem, zgodnie z art. 482 § 1 k.c. odsetek od zaległych odsetek powódka może domagać się najwcześniej od dnia wytoczenia powództwa, co miało miejsce w dniu 14 października 2015 roku (k. 14).

Rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek ustawowych w pozostałym zakresie znajduje uzasadnienie w treści art. 481 k.c., zgodnie z którą wierzyciel może żądać odsetek, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego. W niniejszej sprawie powódka wezwała pozwaną do zapłaty poprzez skierowanie wezwań do zapłaty należności do dnia 26 sierpnia 2015 roku i tym samym od dnia następującego po tym dniu biegnie termin na spełnienie świadczenia wobec powódki. Jako termin płatności został wskazany na wekslu dzień 15 września 2015 roku, co oznacza iż poczynawszy od dnia 16 września 2015 roku pozwana pozostaje w opóźnieniu z płatnością wobec powódki. Za okres od dnia 1 stycznia 2016 r. Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie wskazując dodatkowo w treści wyroku, iż są to odsetki ustawowe za opóźnienie wobec zmiany treści art. 482 § 1 kc wprowadzającej instytucję odsetek ustawowych za opóźnienie jako instytucję odrębną od instytucji odsetek ustawowych unormowanej w art. 359 § 2 kc. Wyżej wymienione zróżnicowanie czasowe wynika z treści art. 56 ustawy z dnia 9.10.2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw.

Sąd rozstrzygnął o kosztach procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd miał na uwadze wynik procesu, który powódka wygrała co do zasady w całości (powództwo zostało oddalone jedynie w niewielkiej części co do odsetek ustawowych od skapitalizowanych odsetek ustawowych). Koszty procesu zostały zawarte w wydanym uprzednio w postępowaniu nakazowym nakazie zapłaty i składają się na nie: opłata sądowa od pozwu – 2.806 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powódki – 7.200 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego – 17 złotych.

Mając na uwadze całokształt poczynionych powyżej rozważań, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku w trybie art. 496 k.p.c.

Sąd oddalił wniosek powódki o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, ponieważ na podstawie art. 492 § 3 k.p.c. z rygoru takiego korzysta już wydany w sprawie nakaz zapłaty, który został utrzymany wyrokiem. Tym samym uwzględnienie tego wniosku powódki należało uznać za bezprzedmiotowe, skoro powódka dysponuje już tytułem egzekucyjnym.

ZARZĄDZENIE

1) (...)

2) (...)

3) (...)

4) (...)

29.07.20 r.